

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Helyi ár 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor. Kétség 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
ahová a kéziratok szentendők

Hirdetéseket és nyilvántartási közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számított fel.

A megoldás.

A kormány okult Tisza István gróf és a szabadelvű párt katanstrófiáján és nem akarja bevárni, amíg a házszabályrevízió elleneseinek igazsága diadalmasan vonul be a nemzeti közudatba, hanem már most fel akarja oszlatni a képviselőházat. Vannak olyanok, akik már látták is a kellemetlen levélkét Wekerle Sándor miniszterelnök kezében és vannak még olyanabbak is. Ezek már olvasták is a — lepecsételt levelet. Félelmük és rettegésük Röntgen-sugaraival keresztül néztek a királyi levélborítékon.

Az egész házfelosztási mumus hidegen hagyta az embereket. Ellenben a függetlenségi pártot, mely magában óriási többsége a parlamentnek, kiverte az ijedség szeplője. Egymást biztatták, hogy talán mégsem halnak meg, mint nagy járvány idején a halálra szántak. Mosolyogni próbáltak, bár vacogott a foguk a rémüllettől és százszor fölvetették maguk előtt a kérdést: mi lesz belőlünk, ha már koalíciós függetlenségi képviselők sem lehetünk. Pirtattak Andrassy Gyula gróf belügyminisztert, hogy vizsgálja meg őket és mondjon valami olyant, amiből arra lehet következtetni, hogy nem komolyan fenyegetődzött a házfelosztással. De Andrassy rideg maradt, mint a dodona jósda köszlője és csak ennyit felelt:

— Nincs abban semmi meglepő. A minapi zárt ülésen is beszéltem már erről; de azért nem lehet azt tudni, hogy mi lesz.

És így most a foguk vacog és remeg még a térdkalcsuk is.

Hát miért félnek úgy a választásoktól? Hiszen a nemzet többsége — így hirdetik ezt ma is öblös hangon — velük van. Hiszen az egész ország függetlenségi. Hiszen az egész ország átértette, hogy egyesülni kell, tömörülni kell, egységessé kell lenni a függetlenségi párt lobogója alatt. Miért rettegnek? Hát van-e valaki, aki ne helyeselte volna mindazt, amit eddig rövid, de dicstelen uralmuk alatt csináltak? Mindenki elragadtatással szemlélte, mint változtatókat egymásután a nemzetnek tett ígéreteiket. A nemzeti vezényszót, az önálló vámtérületet. Mindenki magasztos érzésekkel eltelve olvasta hazafias cselekedeteik krónikáját, amely nemzeti politikájuk, horvát politikájuk sikereiről szólt. Bámult minden ember kultúr-politikájuk nagy-

szertü sikerein és olvadtunk mindnyájan az örömtől, amikor szociális politikát játszottak.

Ennyi nagy cselekedet után miért félnek? Miért nem mennek dalolva a csatába, mint ahogy ez a győzelem reményével telisteli hadsereghez illik?

Csak nem gondolják talán, hogy megharagudott rájuk valaki azért, hogy a házszabályrevízióval álltak most elő? Hiszen kell nekünk a revízió, hiszen e nélkül nem is tudunk megélni. Házszabályrevízió nélkül nincs adóreform, nincs katonai gázsiemelés, nincs pluriális választói jog, nincs — szörnyűség kimondani is, — nincs tovább még — közös jegybank sem. Csak nem gondolják, hogy olyan kisikorú nemzet vagyunk, amely újat akarja állni annak a házszabályrevízióknak, amely ennyi jót rejteget magában?

Nem és százszor nem; a függetlenségi párt félelmét nem értjük. Óvé a hatalom és óvé — legalább maga is így mondja — a népszerűség. Három éves uralmuk idején úgy belebuktak az emberek rokonszenvébe, annyira megerősítették — népszerűségüket, hogy őket semmiféle házfelosztás többé meg nem ijesztheti. Ne tessék félénkedni és ijedősnek lenni. Árt az az egészségnek és az a látszatot kelti, mintha idegessé volnának. Pedig a »kormányzati bölcseséggel« az idegesség össze nem fér.

Különbözn pedig ne vegyék tréfának, amit mondunk. A kormány nem fogja még fölöszlatni a Házat. Legalább addig nem, amíg egészen komolyan nem látja, hogy ezzel a mai obstrukcióval nem tud végezni. Ha pedig nem tud, ha az összes erőszakok és az összes Perczel Dezsők el lesznek már nyúvva és az obstrukció mégis tart, akkor jön majd a házfelosztás, amelytől a »jó« függetlenséginek nem lesz oka félni.

Mert vagy becsületes választást csinálnak és akkor az egész »nemzeti« politikai tojástámcos társaság annyiféle bomlik, ahány irányva van a szelörszának. Mert annyira még nem szömorlött meg az ország egy uralomtól sem, mint az övéktől. A kormány jobban tudja ezt, mint akárki más. Hallja az embereitől, stafétáitól, hirmondóitól. Készül a nagy bukás.

Mégis fölöszlatja a Házat? Föl és csinál olyan választást, amilyent eddig senki sem csinált Magyarországon. — Még Tisza István sem, aki jámbor ember volt és »idealista« —

Ök nem lesznek azok, nem lesznek sem jámborok és idealisták, hanem ezen a ponton oldják meg az összes kérdéseket. Egy kis választási erőszak olyan ebben a bolond politikai játszmában, mint a kártyában a húszas... segít.

Lássuk csak... Nincs is más mód a mai uralom és a mai rendszer föntartására és a szörnyen tolakodó demokratikus reformok kijátszására. Vagy lövetni, kaszabolatni és vérfürdőt rendezni, vagy — földadni az egész rombadólt vára, melyet magyar osztály politikának hívnak. A kormány — biztosra veheti akárki is — az első választja.

De ha így van, miért rettegnek ezek a szegény legények annyira attól, hogy kikullik kezükből a mandátum?

Talán csak biznak az évezredek erőszak és a balkáni választói rendszer fogásaiban!

Fölfelé züllök. Nem tudni bizonyosan, hogy a hatalmat elég ügyesen, sőt jobb ügyhöz méltó buzgalommal fölhasználó függetlenségi párt milyen véleménynyel van a német bölcselő: Nietzsche iránt; de annyi bizonyos, hogy ennek a nem egészen népszerűtlen bölcselőnek egyik elvát, azt, mely minden értéknek újraértékelését fejt ki, reméljük gyakorolja.

Ezt a nagyszerű műveletet ugyancsak derekasan véghezvizi a függetlenségi párt, vagy, hogy illedelmesebben fejezzük ki magunkat: a parlamenti többség.

Sokféle etikához volt eddig szerencsénk! Ismerjük a stoikusok hősies lemondását, becsülnük az epikureusok nemese életörömét és az asketák kevély lemondását az élet nem megvetendő örömeiről. De az az etika, melyet a függetlenségi párt, mint olyan hirdeti egy idő óta, sőt gyakorol is: az új etika, amely a következtetlenséget következtetlenségnek hirdeti és valóítja, — ez igazán új és szokatlan a mai, más nótákhoz szokott fiúknak. Sokféle etikát ismerünk: a Spinóza rideg fátuszserű erkölcstanát, a Kant kategorikus imperativusát, a Nietzsche jó és rossz fölé emelkedő erkölcstanát, — de a függetlenségi párt új és sajátosan eredeti értékelése eddig valóban ismeretlen volt az etika, sőt a politika változatos világában is.

Minden komoly számbavevésre számot tartó erkölesi tanak megvolt eddig a tulajdonsága, hogy szilárd alagra épített, hogy valami határozott dolog foglaltatott benne, de a Kosuth Ferencék és Apponyi Alberték etikája sajátlagosan és lényesen nélkülözött ezt az erkölesi és szolid alapot; ez már valószággal a fölfelé züllés etikája,

ahol nem az elvek igazsága vagy szépsége számít, hanem kizárólag az eredmények, a sikerek, a kézzelfogható — haszon.

Valamikor, nem is olyan régen, egészen más etikája volt ennek a függetlenségi pártnak, mely többségre törekedett, hogy a hurok harcát megvívja és többségbe is jutott, — hogy a magyarok lezserelését megcsinálja. Valamikor, nem is olyan régen igen szigorú elvei voltak még ennek a többségbe jutott függetlenségi pártnak, valósággal stoikus elvei: inkább éhen veszi, mint az elvekből, a szent, az egyedül üdvözítő elvekből csak egy jettát is engedni.

De azóta, tekintettel a tavalyi óra és a mai verébre, sőt tusokra, alaposan befagyott, sőt kiondított ez az etika: a következtetését hangoztatja maga Apponyi Albert gróf, Kossuth Ferenc kinevezett örökös, a legpuritánabb, minden magyar puritánok között, aki Hamlet dán királyfi mélységes problémáját a lenni vagy nem lenni kérdésről átvajdítja, mielőtt kezét adott arra, hogy a mai kormányban helyet foglaljon az pozitív alapokon működésbe lép.

Igazán sajnálatos, hogy ezt a nihilista elvet hirdetik és — ami fő, lépten-nyomon gyakorolják a mai függetlenségi párti többség vezetői és emberei, akik Likurgus, sőt Kátó komor elveivel vonultak föl a magyar közélet fórumára és ma a jóllakottak és még mindig éhesek epikuri élvezetvágyával terpszkednek a hűsös fizek és terített asztalok körül.

„Több etikát! — ez a szózat igazán idősező és megzavilendelő; de sajnos, a mai idők és erkölcsök nem igen hallják ezt meg. Mennék előre a maguk útján, egyelőre a sikerek felélel menő lejtőjén, de azért a jövő bizonytalan. A végzett szekere rohogva megindult. Ki tudja: hol áll meg, kit hogyan talál meg?”

A történelem tanúbizonyossága szerint etika nélkül nincs semmi igazi eredmény, maradandó alkotás. A ma pünkösdi királyai, úgy látszik, rá akarnak osonni erre az igazságra, de idők múltán válik el: ki a legény a csárdában? — Azok-e, akik etika nélkül győztek, vagy azok, akik elveik mellett megállva, csatavetés után türellemmel várják az idők fordulását? Mert hiába st a v a s z a k a r l e n n i e és ez a mai állapot minden, csak nem friss, erőteljes, gyümölcsérést bevezető tavaszodás.

A drágaság.

Tucskót, bogarat összebeszélgettek a drágasági anketér. Az egyik azt mondja: le kell szállítani a fogyasztási adókat, majd akkor olcsóbb lesz minden élelmiszer. Erre felel a pénzügyminiszter, hogy: hiszen 1885 óta nem emeltük a fogyasztási adót, a leveles ár mégis 183 fillérre emelkedett. A másik azt mondja: el kell törölni az agrárvámokat, mert ezek miatt drága minden. Erre azt felelik az agráriusok, hogy: ellenkezőleg, az agrárvámokat szigorúan fenn kell tartani, ellenben ha a termelés szervezését fordítunk gondot, akkor olcsóbb lesz minden élelmiszer. A harmadik azt mondja: a szállítási tarifákat le kell szállítani. Erre azt felelik, hogy: a szállítási tarifák nagyrésze már majdnem az önköltség le van szállítva, az élelmiszer-drágaságot ez még sem szünteti meg, hanem a drágaság ennek dacára is fokozódik.

Ezen három bölcseségen kívül mindaz, amit az anketén hallottunk, vagy a saját-

ban olvastunk, csak közgazdasági frázis, — mert nagyon szépen hangzik, hogy: helyes élelmiszeri politikát kell inauguralni; a keresletet és a kínálatot kell egymashoz viszonyítani; élelmiszeri empóriumokat kell teremteni; agnaukauszonyokat kell rendezni; zöldségtermelési és gyümölcstermelési támogatást kellene nyújtani; a piacokat kellene centralizálni, vagy decentralizálni; és tudja a jó Isten, hogy mi s mit kellene cselekedni.

Mindezeknek pedig abszolúte semmi gyakorlati értelme nincsen azért, mert akár egyenként akarna az állam vagy a társadalom ezeket megvalósítani, akár egyszerre mind, a miánka végrehajtásához évtizedekre volna szükségünk. Azért azonban, hogy tiz esztendő múlva érezzük meg a drágaságról való bölcseségek hatását, — igazán nem érdemes tanácskozni, mert lehet, hogy egy jó termő év után egészen másként változnak meg az élelmiszer árak konjunkturái, mint a hogy azt ma gondoljuk.

Haem igenis egyetlen tolvonással meg lehetne cselekedni azt, hogy: a fogyasztási adókat leszállítsuk, az agrárvámokat megszüntessük és a vasúti tarifákat is olcsóvá tegyük. Ez momentán segítség volna ugyan, — de amit szereznénk vele a vámon, azt nyomban elvesztenénk a révén, — mert hiszen az államnak az a bevételi veszteségét, mely így keletkeznék, — nem a szomszédasszony fizetné meg, hanem azt is csak nekünk, az agyonszanyargatott fogyasztóknak kellene utóbb megtéríteni.

Mindezekkel szemben áll pedig az a kétágtelen igazság is, hogy: hiszen mi mezőgazdasági ország vagyunk még ma és nem szabad elfelejtenünk, hogy voltaképpen mi mindig is arra törekedtünk és jövőre is arra kell törekednünk, hogy a mezőgazdasági termények ára minél magasabba emelkedjék.

Uraim! Nagyságos anketézó urak! Ha mi most arra törekszünk, hogy olcsó legyen a búza, — azért a posztó csak drága marad és oda jutunk, hogy a magunk terményeirett majd olcsó arakat, kevés pénzt kapunk, ellenben az osztrák rongyokért drága arat, sok pénzt kell fizetnünk.

Gondolkozzunk csak. Ha a külföldről hozzánk érkező árakat mi olcsó árért szerzhethetünk meg, de a nálunk termelt élelmiszer cikkéért drága arakat kellene fizetnünk, — akkor a kutya se volna sajtó; de az a baj, hogy megfordítva van a dolog, mi még most is ocsón adjuk el termelvényeinket, holott aránytalanul drága minden ipartermék, melynek túlnyomó része külföldről jön be hozzánk, melyért a pénz kivándorol a országából s e miatt itthon pénzügyünkben vagyunk a smert itthon kevés a pénzünk, ezért drágájuk az élelmiszerek árát. Ha a pénz nem kivándorolna ki, hanem közöttünk keringésbe, könnyen megfizethetnénk az élelmiszerek árát.

A drágaság egyetlen oka az ipari munkabérek rohamos és természetellenes emelkedésében keresendő. Százszor megmondtuk erre a helyen azt, hogy az ipari munkabérek kiereszközt rohamos emelkedése az iparos munkásoknak és a fogyasztó közönségnek is megrontására fog vezetni. Az iparos munkasztrajkok legtermészetesebb következménye volt: az összes társadalmi osztályok fizetésrendezési követelménye, viszont ebből következett, hogy minden foglalkozási ág a fogyasztó közönségre háritotta át a maga terheit és pedig az átháritás nem a teheremelkedés arányában történt, hanem minden foglalkozási ág sokszorozottan igyekezett magát kárpótolni a fogyasztó közönség garasáiból.

A közvetítő kereskedelem éppen úgy megkereste a maga szakmnyát, mint a ház- és földbirtokos, mint a hitelszervezet, az ügyvéd, az orvos, akire az ipari bérharcokból keletkezett tchertöbbit éppen úgy áthárult, mint mindenkiere és akik ezért éppen úgy kénytelenek voltak kompenzációt keresni, mint mindenki.

Ez a cirkulus vicíórus megmarad akkor is, ha bő termő esztendőök következnék rank; de persze a bőségben nem fogjuk olyan súlyosan érezni a terhet, mint most a szükségben érezzük, mikor még ki sem hervertük azt a rettenetes esapát, melyet az

inség esztendőn kívül a világpiac pénzkirizise mért reánk.

Az ipari munkabéremelés sem lokális nyavaja. Ez is az egész világot nyomja. Ugy, hogy ha védekezni akarunk ellene, szmot kell vetni azzal a körálménnyel legelő sorban, hogy mi, amidőn az ipari munkások bérharcából erédő súlyos viszonyokért szenvedünk, akkor voltaképpen az osztrák gyáriparnak át háritott terheit viseljük. Az a kérdés, hogyan lehetne megtalálni a módját annak, hogy mi ezt a terhet, a közés vánterületen belül is, a magyar fogyasztó közönség vállairól leemeljük?

Aki erre a kérdésre helyes feletet tud adni, az megoldotta a drágaság kérdését.

A felelet: ne vásároljunk külföldi iparcikkeket.

Ez a felelet azonban senkit ki nem elégít. Próbáltuk már; sehogy sem lehet elkerülni a külföldi iparcikkeket; társadalmi szervezkedést is létesítettünk nem is egyet, de csak az lett a következmény, hogy az árubehozatal még nagyobb lett, mint annak előtte volt. Mos tehát, más eszközöket kell keresni, más gondolatok felé kell fordulni.

Ha minden baj abból származott, hogy az ipari és mezőgazdasági munkabérek rohamosan fölemelkedtek, akkor a bajl úgy kellene megszüntetni, hogy az ipari és mezőgazdasági munkabérek rohamosan kellene leszállítsák.

Vajjon lehetséges-e ez?

Véleményünk szerint inkább lehetséges, mint az volt, hogy ne vásároljunk külföldi cikkeket.

Azért, mert a munkabérekéül nem az a fő, hogy sok legyen, hanem hogy elég legyen.

Ma a legmagasabb munkabér sem elég a megélhetésre, mert minden drága. A régi kevesebb munkabér értéke több volt, mint az új munkabér értéke.

Ha tehát arra törekszünk, hogy a munkás igényeket teljesen kielégítsük, — akkor boldog ember volna az, aki inkább akartna a magas munkabért, melyből megél a képtelen, semhogy megelégedjék a kevés munkabérrel, melyből minden jogosult igényeit kielégítheti.

Ez eddig elémelt, ugyebár? Mint elémelt is megakad abban a kérdésben, hogy:

Mi az ördögöt érünk azzal, ha mi itthon leszállítjuk a munkabérekét, hoiott a külföldön le nem szállítják és ennélfogva a külföldi iparcikkeket áraban mégis csak megfizetjük a külföldi magas munkabérekért?

Pedig sokat elélnék ezzel. Elérjük:

1. azt, hogy mi itthon ocsón termelünk;
2. hogy ennélfogva ocsón termelt produktumainkért drága vételárakat kapunk az exportban; ami igen jelentékeny nyereséggel járó üzlet volna;
3. elérjük továbba, hogy olcsó munkabérek mellett, hoi gyártmányaink a külföldi gyártmányokkal szemben nyomban versenyképesekké válnak és.

4. több hoi termék foglyitthon, kevesebb külföldi termékért adunk pénzt.

Ennyi eredményért bizony érdemes gondolkodni és talán érdemes volna valamit cselekedni is, — ha nyomban rá nem olvassuk a bölcsenek ént írásunkra azt hogy: a gyakorlatban kivihetetlen.

Igen? Hát mi meg azt mondjuk, hogy a drágasági anketén elmondott minden egyes gondolat nagyobb abszurdum, mint az, amit mi itt beszélünk, — hogy t. i. a munkás igényeket ki kell elégíteni és ki lehet elégíteni minden irányban, kevesebb munkabérral, ha gondoskodni akarunk arról, hogy a munkásélelmiszer, ruházódás, lakás és szórakozás kivételén elbánásban részesüljön s a munkás minden szükségletét beszerhesse azért, amit munkabér fejében keres.

Régi magyar közmondás, hogy: nyomtató lónak ne kösd be a száját. Csak ennek a közmondásnak a jelentőségét kell követni és megtalálni a megoldás útját.

A megoldás azonban éppen csak most lehet kedvező, éppen addig és éppen akkor, amidőn külföldön s az egész világon mindenkit felcsigázott munkabérek mellett dol-

goznak az emberek. Ha már majd máshol alkalmazták ezt az elmeletet a gyakorlati életre, akkor már nálunk is alkalmazni hiábavaló lenne.

Igen természetesen, hogy ha a munkabérek leállításáról beszélünk, akkor a milliók kartellek gar szálkódásainak megszüntetését is gondoljuk, — mert a kartellek megszüntetésével lehet csupán elérni azt, hogy normális árfejlődés keletkezék bent az országban. A kivételben nem történik a szabványokkal, melyre egyébként sem volna szükség. mert a drága külföldi árákkal nem nehéz versenye kelni annak, akiknek olcsó munkaerő áll rendelkezésére.

A munkások szükségletének olcsó kielégítésére vonatkozó szervesen technikai-ról nem először emlékezünk meg. Erre névbe csak ismételtük azt, amit már többször megintunk: Ma már nem ismeretlen tényezőkkel állunk szemben. Nines olyan ipar vagy gazdaság melynek munkaszabályai nem volnának. Ezekkel az irszabályokkal kell számot vetni. Ha minden irszabály revizió alá kerülhet és csak találomra mondjuk azt, hogy például 80 százalékkal leszállítható, — akkor egyszerre olcsóbb lesz minden. A munkaadók tehát, ha maguk, természetben akarnak kielégíteni munkásaik igényét, minden szükségletet olcsóbb árért szerzhethetnek be. Ha azonban bizonyos költségszám jöhetne létre a munkaadók között azon az alapon, hogy: nyomtató lónak ne kösd be a száját, — a munkások szükségletét egymástól önkéntleg, vagy ezen felül egy normális haszonnal beszerezhetik.

Mindentki megállapíthatná a saját szükségletét és mivel az önkéntleg megállapítás nehézségekkel már nem jár, — a munkás igények kielégítésére alkalmas kivételre eljárás sem ütközik leküzdhetetlen akadályokba.

Igy lehetne megvalósítani azt a matematikai képletet, mely azt mondja hogy: Egy munkás, aki a mostani magasberek mellett megkeresett egy évben 1000 koronát, de ebből megélni nem tudott, hanem csak nyomorogni volt kénytelen, — jövőre csak 700 koronát fog megkeresni, ellenben ebből a 700 koronából minden igényét kényelmesen kielégítheti, sőt még meg is takaríthat ebből 100—150 koronát.

A szakmák csak képletes számoknak méltóztatnak tekinteni, mert a gyakorlatiában ezeket természetesen mindenütt a gyakorlati értékű számeredményekkel kellene helyettesíteni.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. Március 12.

— Március 15. Impozáns módon készült megünnepelni ez évben városunk lelkese, hazafiás érzésű közönsége az 1848-iki dicső szabadságharc 60-ik évfordulóját, március tizenötödikét. A szép és nagyjelentőségű nemzeti ünnep éppen vasárnapra esik, tehát alkalmas lesz városunk egész népe hazafiás érületének egyetemes megnyilatkozására. A város által rendezett hagyományos ünnepség rendjét a tanács már véglegesen megállapította; az ünnepség ezúttal eltér a szokott szabottól, a mit lehetővé tesz az, hogy a rendezésben a városnak a szabadka-szentesi színtársulat talantumos főrendezője: Könyves Jenő is készségesen segítőkész a magára az ünnepségre Mátéffy Ferenc dr. polgármester a következő meghívót bocsátja ki:

»Szentes város tanácsa március 15-ike emlékének megszentelésére a. f. hó 15-én, vasárnap délelőtti ünnepélyt rendez, amelyen való részvételre és együttünnepelésre ezúton hívom meg városunk egyiteit, testületit és egész polgárságát.

Az ünnepély sorrendje a következő: Reggel 8 órákor istentisztelet a róm.

kath. templomban, 9 órákor pedig a református templomban.

Pontban fél 11-kor kezdődik a városi színházteremben tartandó ünnepség, a következő program szerint:

I. **Ima, Oláh Károlytól, éneklé a szentesi daloskör.**

II. **Március 15. Irta és felolvassa Nagy Imre úr.**

III. **Mi a haza? Abrányító, Zsoldos Géza zongorakisérete mellett, a szentesi daloskör közreműködésével előadja Zsoldos Ferenc úr.**

IV. **Fóhász, Huberttől, éneklé a szentesi daloskör.**

V. **Kossuth, Illyés Bálinttól, szavalja Tóth Ilonka úrasszony, a szabadka-szentesi színtársulat 48-ai hősnője.**

VI. **Élőképek a 48-as időkől, összeállította Könyves Jenő, a szabadka-szentesi színtársulat főrendezője; 1-ső kép: Mentődobozs, 2-ik kép: Talpra magyar, 3-ik kép: Bem apó, 4-ik kép: Kossuth Lajos és nagy idők élő tanúi.**

Az élőképeket villamos reflektorral fogják megvilágítani. A színházi ünnepségre belépőjegyek Bagyi Antal főjegyzőnél jegyezhetők elő.

— **Élőképzetű.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 12-én, ma délelőtt 9 órákor tisztújító gyűlést tart, Cicatrieis Lajos dr. tisztújítószék élők elnöklése mellett, az úrasedésben levő adóügyi iktató-kiadói állás betöltésére végt a túl a kurcai tanácskoze teremben.

— **Az ipartörvény revizió tárgyalása.** A kereskedelmiügyi miniszter által kibocsátott új ipartörvény tervezetet érthető érdeklődéssel tanulmányozza országsszerte az iparosok, mely most több évtizedre terjedő küzdelmek sikerét várja az új törvény megalkotásától. Az ipartestületek részéről való tárgyalást és a közhangulat kialakulását igen jelentős módon fogja bizonyára elősegíteni. Szabó Gyula, a szegedi iparkamara másodtitkárának alapos munkája, aki a tervezet magyarraátos szövegről szöveggel, népszerű kidolgozásban ismertette kiadta és így módját ejtette annak, hogy mindenki közvetlenül tanulmányozhassa a tervezett új intézkedéseket, melyek a már eddig nyilvánítságra jutott ismertetések alapján is erősen kihívják a kritikát. — Az érdekel szentesi iparoságot a szentesi ipartestület vezetősége bizonyára szintén összefogja hívni a törvénytervezet megvitatására. Addig is, amíg ez megtörténik, nem ajánlhatjuk eléggé iparpolgártársainknak figyelmébe, hogy Szabó Gyula fenthivatkozott könyvét, mely olcsón megszerezhető, megvegyék és a kérdést ebből alaposan előre is tanulmányozzák. A könyvet — kívánatra — úgy hiszszük, minden helybeli könyvkereskedő útjára megszerezhetik maguknak iparosaink.

— **Emelék a katonai létszámtól.** A hadsereg létszámát, mint jó forrásból eredő bécsi hír állítja, feltétlenül emelni fogják, még pedig jelentékenyen magas újabb ujoncjutalékkal. A közös évi költségvetés ez a létszámemeléssel nem kevesebb, mint hetven millió korona újabb költség-többlettel fogja emelni. Ellenértéke a létszámemelésnek a két éves katonai szolgálat lesz, nemzeti engedmények nélkül, de perze, ez is csak utólag szolgáltató ellenértéke. A létszámemelé-

régóta kísért. Arra meghosszabbított átmeneti időre, ameddig a koalíció kormányon lesz, úgy látszik, végeképpen nem lehetett képeselni ezt a kérdést a megoldandó kérdések sorából. Bécsből már jelentik is, hogy a katonai szolgálat reformján és az új véderőtörvény megalkotásán dolgozik a hadügyi vezetőség, avonatosan pedig a két évi katonai szolgálat létszámát és előkészítését, Mielőtt a reform megvalósítható és végrehajtható volna, bizonyos átmeneti intézkedések szükségesek. Ezek között szerepel a nagyobb ujoncjutalék, mely szertat szükséges a közös hadsereg részére 22000, az osztrák Landwehr részére 4500 és a magyar honvédség részére 3000 főnyi ujonctöbblet. Ez jelent: a közös hadseregben 125.000, az osztrák Landwehrben 26.050, a magyar honvédségben 15.500 ujoncot és hetven millió korona évi rendes többletet a közös költségvetésben, melyhez — a nemzeti kormány és a függetlenség többletesség jévolttá ből, tíz éven át a fölcemelt kvótá arányában járulunk hozzá. A Landwehrben már legközelebb megtörték a létszámemelést. Ennek ujoncjutalékát már 1908-ban, amikor a magyar obstrukció megakadályozta az általános létszámemelést, fölcemelték tizerezről tizennyezzerre. Ezt a létszámot most tizennyezzerre emelik. Bécsi híradás szerint, a Landwehrben tisztjeinek már az idén fölcemlik a fizetését. — Ezekre a jó forrásból eredő hírokre újból csak azt lehet kérdezni: miért is ettük hát meg a — békát? Milyen a katonai létszámemelést, két éves katonai szolgálat, — erkölcsi és anyagi javaink kiszámíthatatlan értékű pusztulása nélkül megtudta volna csinálni az átkos szabad- elvparát, sőt megtudták volna csinálni a hazadról darabontok is. Vagy így nemzeti b a dolgot?

— **A miniszteri munkásházak.** Az iradi kultúrmezőség tegnap hivatalosan értesítette Cicatrieis Lajos dr. alispánt, hogy a miniszteri munkásház-telep parcellázási tervei kidolgozta és azokat közvetlenül Mindszetre, észrevételezés végett, Vigh Gyula úrad. mérnöknek, mint a miniszteri munkásház-épitő bizottság elnökének megküldötte. Az alispán, az ügy sürgősségére való tekintettel, azonnal megkereste Vigh Gyula uradalmi menőket, hogy soron kívül intézze el a kultúrmezőség átiratát, miután kívánatos, hogy a munkások tavasz ayitálva lehetőleg azonnal belefogjanak a házépítésbe.

— **Függetlenségi és 48-as halpárt.** Ezt a nevet kapta a kereszttségben az országos függetlenségi pártból kilépett képviselők által Budapestben, a napokban tartott értekezleten megalakított új, magyar ellenzéki párt, melynek alakításában részt vettek: Babocsa Árpád, Benedek János, Bezóky Árpád, Csépan Géza, Farkas házy Zsigmond, Hoffmann Ottó, Lengyel Zoltán, Molnár Jenő, Nagy György, Piliis István, Szappanos István, Szlaha Imre és Thoroczkay Viktor báró képviselők, míg az alakulásban való részvételüket bejelentették Liptai Sándor, K. Schriffert József és Uray Miklós képviselők. Az összegyűlt képviselők, utalva az indokokra, melyek őket az anyaspártból való kilépésre bírták, több felszólalás után egyhangulag kívánták az ellenzéki függetlenségi és 47-as párt megalakítását és az alakulást elhatározva, elnökké egyhangulag Szappanos István, alelnökké Ba-

boesay Sándort és Csépnán Gézát, gazdává pedig Molnar Jenőt, jegyzőkké Nagy Györgyöt és Hoffmann Ottót választották meg. Alakították e mellett három bizottságot, a párt nevében kiadandó kiáltvány és az alapszabályok szerkesztésére, az országos párt szervezésére és a parlamenti akció vezetésére. Kimondták, hogy a függetlenségi és 48-as programot sértetlenül fenntartják, a szőnyegen forgó kérdésekkel a kormánnyal és a koalícióval többséggel szemben erőlyes ellenzéki álláspontot foglalnak el és a szóla- szabadság érdekében megindított parlamenti harcot teljes erőből folytatják; végül elhatározták, hogy rendszeres tagokul jelentkező országos képviselői, valamint külfatok egy képviselő párttag ajánlatára, titkos szavazással vehetők fel. A vitarendező bizottság tagjai Lengyel Zoltánt, Molnár Jenőt és Nagy Györgyöt, az országos agitációt vezető biz. tagjai Lengyel Zoltánt, Nagy Györgyöt és Hoffmann Ottót választották meg. Március 15-én nagy manifestációt intéztek a nemzet- hez, amely azonos a függetlenségi párt régi kiáltványával. — Ezek szerint városunk országos képviselője, Molnár Jenő dr. immár végképpen ellenzékbe ment a kormánnyal szemben, és ebben bizonyára vele tartanak szentesi választói is. Az az érdekes kérdés merül fel ezután: a földispán, mint a kormány exponeense Molnár Jenő, mint a kormány ellenese mint lesznek együtt a szentesi március 15-iki függetlenségi lakomán.

— Hirtelen halál. A Patófi-szállót mostanában ugyancsak környékezi a gutaütés. Alig egy hete, hogy a szálló egy budapesti kereskedő vendégét éjjel, almban ölte meg a szélütés és ime, a napokban már újabb — hasonló katasztrófa történt a vendéglőben fényes nappal. Piti Mihály szentesi gazdálkodó volt ezuttal a katasztrófa áldozata. A nevezett gazdálkodó kedden délelőtt a szálloda szőnyegszőnyegében italtozott. Már az előző napról hangos jókedvében volt és a déli harangzó meg a sörözőben érte, úgy, hogy ott is ebédelni. Megrendelte az ebédet, elfogyasztotta a levest s amíg a húst hozták, kiment. Kint aztán hirtelen összecsett. Az ezzel előidézett zajra Halas János vendég is rögtön hozzá sietett s a gazdát, elszédrejtődő ajkával, fekvve taláiban a padlón, orvosért szászott. Lábos Endre dr. kerületi orvos pár perc alatt meg is jött, de ekkor már csak azt állapíthatta meg, hogy Piti Mihály meghalt. Az esetről értesített rendőrség intézkedett hullaja hazaszállításáról.

— Hangverseny. A szentesi kereskedő ifjaknak táncmulatsággal összekötött hangversenyére, melyet április 11-én a városi színházteremben rendeznek, nagy buzgalommal folynak az előkészületek, hogy az estély művészi szempontból is minden várakozáson fölüli sikerüljön. A hangverseny műsorának összeállításán fáradozik most a buzgó rendező,

— Tavaszí áradás. A Tisza vize erősen árad és a földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a Tiszán levonuló árhullám tetőzése még csak ezután várható. Rohamos az emelkedés az utóbbi napokban, amint ez a következő összehasonlításból kitűnik. Tokajnál a vizállás márc. 5-én volt 5.08 márc. 6-án 5.54, márc. 7-én 5.94. Ugyan e három napon a vizállások voltak: Szolnokon 1.346,—4.50—5.06; Csongrádnál 3.05—4.02—4.77; Szegednél 3.10—4.02—4.86.

— A sővényházi vadászok kihallgatása. Magay Lajos, a szegedi törvényességi vizsgálóbírója már kihallgatta a Pallavicini-uradalomban történt véres harc előidézőit, a há-

rom vadászot. Gera Antalt és Vetró Jánost az ügyesség fogházából, Fodor Józsefet pedig aki megebeszült az éjszakai lövöldözésben, a rabkórházba vitték a vizsgálóbíró elé. A vadászok beismerték véres tettüket. Elmondták, hogy tiltott vadra vadásztak az erdőben, de csak akkor lőttek Munka József főerdészre, és Takács István vadőrre, mikor azok bekerítették őket, mert másképpen nem tudták volna kiszabadulni az erdőből. Fodor József azt vallotta, hogy a beszületés a főerdész puskaája okozta. Kihallgatásuk után a vizsgálóbíró visszavetette a három vadászot a fogházba, illetve a rabkórházba.

— Ujhajómenetrend a Tiszán. A magyar tenger- és folyamhajózási részvénytársaság a következő menetrendet állapította meg az idei hajózási évrada Szeged-Csongrád és Csongrád-Szolnok között: Csongrádról Szegedre indul a hajó minden hétfőn, szerdán és szombaton, reggel 4 órakor és érkezik Szegedre délelőtt 8 órakor; Szegedről indul ugyane napokon délután 2 órakor és érkezik Csongrádra esti 7 óra 15 percek. Szolnokra indul a hajó minden vasárnap, kedden és csütörtökön reggel 8 óra 30 perckor érkezik Szolnokra délelőtt 9 óra 15 perckor, Szolnokról pedig indul ugyane napokon délután 1 óra 10 perckor és érkezik Csongrádra esti 6 óra 40 perckor.

— A kisteleki kaszinóbálon. Krizsák Sándor és Bértes Sander kisteleki legények a múlt év december 30-án a kisteleki kaszinóbálon véresre verték Sisk Sandort. A megvert ember bűnvádi feleletét tett a két legény ellen, akinek ügyét a napokban tárgyalta a szegedi büntető bíróság, mely a virtuos magyarokat egyenkint két-két havi fogsárra ítélte el kaszinóbáli hűködsükért.

Meglepi a szülőket.

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsió feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődését. Ez a rendkívüli hatás valóban csak

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer végjegyét — a halcsont — kérjük figyelembe venni.

ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csak elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában fölülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg ember, hanem még a halálközszőben hitt gyermekek is könnyen emésztik. IX.

4—1.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 Hflr.

Kapható a gyógyszerárakban.

Nyiltér*)

Dr. Hajdú Béla fogorvos

Hódmezővásárhelyen

rendeléseit f. é. március hó 3-án kezdte meg Zrínyi utca 2. s. a. j. a. t. k. z. á. b. a. n. Fő téren a Feketes as szálló mellett.

Rendel: d. e. 9—12-ig
3—1 d. u. 2—5-ig.

Felolvaszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Kiadatulajdonos: „Szentes és Vidéke” könyvnyomda.

Nyomatotta „Szentes és Vidéke” könyvnyomda gyorsasajtóján Szentesen 1908.

61—tkv. 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósa mint telek- könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Paczauer Miksa és társa szegedi bej. czég végrehaj- tatónak Hercegy István és neje végrehajtat- szenvetettek elleni 466 korona tőke követel- lése és jár. iránti végrehajtatási ügyében a szentesi kir. járásbírósa területén levő Mindszent 3895 szék belterületén fekvő a mindszei 3895 székben A 7 E 2 soroz. alatt felvett 29226 a hrsz. beitelkes házra 3600 koronában ezen- nek megállapított kiküldési árban az ár- retet elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi március hó 28-ik napjának délelőtti 9 órájkor Mindszent köz- ség házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áról al is cla- datni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az inga- tlan becsarának 10 százalékát vagyis 360 koronát készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál elől- eges elhelyezéséről kiállított szabállyszerű elis- mervényt átsojgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósa mint teleknyvi hatóság, 1908. évi február hó 8-ik napján.

Katkics,
kir. jbró.

Hirdetmény.

A tiszaföldvári Polgári Társulati Alap igazgatósága, a téglagár vezetői állásra pályázatot hirdet; ezen állást elnyerni szándékozik kérvényüket, mű- ködési bizonyítványaikkal március hó 15-éig előírott Polgári Társulati Alap igazgatóságnak adják be, mert később érkező kérvények figyelembe nem vét- tetnek; a fizetési feltételek ugyanott megtekinthetők.

Sallai Eerenz
igazgató.

Ifj. Zsoldos Fe-
rencznek tavaszi
búzája van
eladó.

Köhögés, rekedtség és
hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-FÉLE
PEMETEFŰCUKORKÁNÁL

Vsárlásnál azonban vigyáz-
zunk és határozottan RÉTHY-
félet kérjünk, mivel sok ha-
szontalan utánzata van.

I DOBOZ 60 FILLÉR.

Ha RÉTHY-félet fogadjunk el!